

[Sundhedsministeren]

sen skal tilrettelægges og pengene gives ud, så resultaterne står i et rimeligt forhold til omkostningerne.

Regeringen ønsker at få tilvejebragt en plan for det, vi under alle omstændigheder har mulighed for at gøre noget ved.

Vi ved med sikkerhed i dag, at de helt store årsager til for tidlig sygdom og død er hjerte- og kredsløbssygdomme og kræft. Vi ved også, at årsagerne til disse sygdomme primært skal søges i vores kost-, tobaks-, alkohol- og motionsvaner. Det menes, at op imod 35 pct. af cancer-tilfældene skyldes vores ernæring, og at 30 pct. skyldes tobaksrygning.

Adfærdsændringer vil have stor effekt på befolkningens generelle sundhedstilstand. Regeringen tror på, at vi *kan* ændre vores livsstil, hvis vi får at vide, hvorfor vi skal gøre det, og hvordan det skal gøres.

Sundhedsfremme og forebyggelse sker bedst lokalt, tæt på befolkningens hverdag og daglige tilværelse både i arbejdet og i fritiden.

Forebyggelsen skal som hidtil bygge på frivillighed, oplysning og motivation. Regeringen vil satse på en bredt anlagt sundhedspædagogisk indsats med oplysning om sammenhæng mellem levevis og sundhed og tilskynde til at bruge og efterleve den viden, man har.

Folkeskolen har en stor forpligtelse med hensyn til den sundhedspædagogiske indsats. Men det fratager naturligvis ikke forældrene deres ansvar for børnenes sundhed.

Regeringen vil i øvrigt i vidt omfang søge at inddrage frivillige organisationer, forbrugergupper, politiske organisationer m.fl. Med de store menneskelige ressourcer og det store engagement, der ligger her, vil regeringen sammen med Forebyggelsesrådet, hvis sekretariatsmæssige betjening vil blive styrket, gøre sundhedsfremme og sygdomsforebyggelse til en folkesag.

Med oprettelsen af Sundhedsministeriet har vi fået samlet ansvaret for de tre vigtige områder i bekæmpelsen af livsstilssygdommene: ernæring, alkohol og tobak. Et særligt tobaksskaderåd er under oprettelse. Det vil styrke den målrettede forebyggelsespolitik. Sundhedsministeriet er indstillet på at give Forebyggelsesrådet, Alkohol- og Narkotikarådet og Tobaksskaderådet en massiv opbakning.

Sundhedsministeriet gør status for vores levnedsmiddel- og ernæringspolitik, som kan væ-

re udgangspunkt for en intensiveret oplysningskampagne, som bl.a. vil blive varetaget af Statens Husholdningsråd, om sundere ernæring og om sammenhængen mellem kost og sygdom. Særligt ønsker regeringen, at der bliver gjort en indsats omkring ernæringsrigtig mad i forbindelse med driften af de offentlige storkøkkener på sygehuse, plejehjem og lignende, som dagligt leverer ca. 850.000 måltider.

Det decentrale sundheds- og socialvæsen i kommuner og amtskommuner har en dominerende rolle i den forebyggende indsats. I et særligt sundhedspolitisk kontaktudvalg under sundhedsministerens ledelse vil regeringen fremme, understøtte og forstærke det sundhedspolitiske samarbejde med de kommunale parter om en bedre og sundere tilværelse for befolkningen.

Forebyggelse i andre sektorer

Uden for sundhedssektoren foregår i dag et meget omfattende forebyggende og sundhedsfremmende arbejde, men under andre betegnelser: trivsel, livskvalitet, idræt, høj boligstandard, rent miljø, sikker trafik, godt arbejdsmiljø, sikre produkter osv. Sundhedsministeriet skal ikke overtage ansvaret for forebyggelsesindsatsen i samfundets mange forskellige sektorer.

Opgaven er at tilskynde til, at sundhedshensyn og konkret sygdomsforebyggelse får en central placering på de forskellige samfundsområder.

Nødvendigheden af sammenhæng gælder ikke mindst uddannelserne. Målet må være, at der til stadighed er det nødvendige uddannede personale med de faglige, holdningsmæssige og menneskelige kvalifikationer, som kan sikre et godt og effektivt samarbejde mellem de mange forskellige faggrupper. Dette stiller store krav til det offentlige uddannelsesplanlægning, men også til åbenhed hos de faglige organisationer.

For når det kommer til stykket, er det borgerne, som skal opleve, at der er sammenhæng mellem de mange servicetilbud. Og det kan kun opnås ved, at vi på alle niveauer, men især i lokalsamfundene, hvor borgerne har deres dagligdag, overvinder de strukturelle og organisatoriske barrierer, der hindrer helhedssyn og tværgående initiativer.